

“Vedi Napoli e poi mori”. Impresii de călătorie

Oare cine a lansat vestita sentință care e în același timp o povață? Nu, nu e vorba de vre-un reprezentant al poporului Peninsulei Italice ci de un german și încă unul celebru - e vorba de marele Goethe care în cartea sa “Călătorie în Italia” lansează celebra recomandare.

Gândul de a revizita Neapole mi s-a înfiripat recent. Zic revizita căci prima oară l-am cunoscut cei drept destul de sumar în urmă cu 25 de ani în drum de la Roma spre Sorrento. Trebuie să mărturisesc cu sinceritate că impresia lăsată de acea scurtă vizita a fost destul de deplorabilă. Dar după ce am citit recent lucruri laudabile am hotărât că merită să revin și să cunosc mai pe îndelete orașul. Așa că împreună cu Ditză am aterizat pe aeroportul Capodocchino într-o seara plăcută de decembrie. După o scurtă călătorie de 15 minute am ajuns la Hotel Excelsior situat pe faleza orașului denumită Lungomare. Amplasat într-o clădire cu prestanță, hotelul a fost dat în uz în 1908 și a găzduit în special în primele decenii ale secolului trecut reprezentanți ai caselor regale din Europa și Orientul Apropiat alături de personalități politice.

Merită de asemenea de menționat că a aici au fost filmate câteva episoade din celebrul serial TV Sopranos.

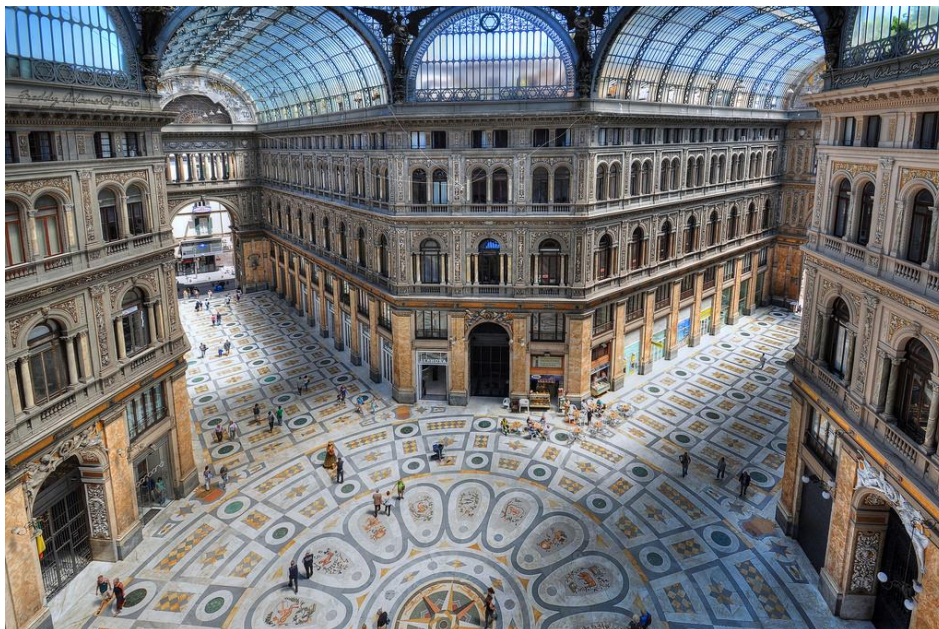
A doua zi dimineața am ieșit din hotel cu intenția de a începe explorarea orașului. Imediat am constatat prezența pe malul mării, exact în fața hotelului, a unei fortărețe cu ziduri de piatră groase și înalte. Mai târziu am aflat că e vorba de Caste dell'Ovo, cel mai vechi din oraș, ridicat de normanzi în secolul XII și refăcut în secolul XV. Și dacă tot vorbim de istorie, acum e locul potrivit pentru câteva amănunte biografice ale Neapolelui. E al treilea oraș a mărime din Italia, capitala regiunii Campania. A fost înființat de coloniști greci în secolul VII î.e.n/ sub numele de Partenope și apoi Neapolis. În secolul IV î.e.n. a fost cucerit de romani, în secolul XII e.n. a trecut în mâinile normanzilor iar din secolul XIII timp de peste 200 de ani sub suveranitate franceză. Din secolul XV sub ocupație spaniola devine unul din cele mai mari orașe ale Europei. Independența și-o obține doar în 1735 ca parte a regatului Neapole și apoi a Celor Două Sicilii. De abia în 1860 devine parte a Italiei unificate sub Garibaldi.

Deoarece zona de interes turistic este întinsă pe un radius de cel mult 3 km. fiind relativ ușor de străbătut pe jos, am luat-o de-a lungul faleze având în dreapta noastră marea și în depărtare muntele Vezuviu iar după mai puțin de 1 km. am ajuns în Piazza Plebiscito (Piața Referendumului) impresionantă prin mărime și clădirile care o înconjoară. Latura de vest e ocupată de Palatul Regal construit în sec. XVII pentru suveranii spanioli ai orașului. Fațada clădirii expune în nișe arcuite statui ale regilor care au stăpânit orașul de-a lungul secolelor. În extremitatea de est a pieței se ridică Basilica San Francesco di Paola construită la mijlocul sec.XIX. Cine a vizitat Roma nu poate să nu sesizeze asemănarea cu Pantheonul. Laturile pieței sunt ocupate de Palatul Salerno (azi sediul Comandamentului Armatei de Sud a Italiei) și pe partea opusă Palatul Foresteria care folosește drept sediu al Prefecturii. Ambele palate au fost ridicate în sec.XIX în stil neoclasic, pe locul unor mai vechi clădiri. În ansamblu Piazza Plebiscito mi-a adus aminte oarecum de piața Vaticanului datorată coloanelor care înconjoară Basilica pe ambele laturi.

După îndelungate priviri și bine-înțeles fotografiile de rigoare, ne-am continuat drumul și numai după zeci de metri am ajuns la vestitul Teatru San Carlo.

De la început trebuie să menționez că e cea mai veche clădire de operă din Europa datând din 1737. Fațada clădirii care nu e deloc atrăgătoare e total diferită de ce te așteaptă din momentul când pătrunzi în sală : 6 etaje din care 5 cu loje, totul de o eleganță și o frumusețe deosebită . La emoția pozitivă pe care am simțit-o pășind și contemplând superba sală au contribuit de asemenea cortina și plafonul , ambele pictate, care m-au făcut sa-mi amintesc de sala Teatrul Național din Iași .

Exact în fața teatrului se află **Galeria Umberto I** a cărei construcție a fost finalizată la sfârșitul sec. XIX. Eleganța interiorului o conferă și cupola de sticlă și de asemenea pardoseala de marmora și mozaic cu motive diverse printre ele însemnele celor 12 zodii. Întregul complex adăpostește magazine elegante, cafenele și birouri ale unor firme particulare. Am sesizat asemănarea vădita a interiorului cu cel al Galeriei Vittorio Emanuele din Milano. Una din cele patru intrări (ieșiri) ale Galeriei face legătura cu Via Toledo. Dar vizita și plimbarea pe această principală arteră comercială a orașului am rezervat-o pentru ziua următoare.

Trebuie să mărturisesc cu satisfacție că această primă zi în Neapole mi-a schimbat în mod fundamental impresia lăsată de scurta vizită din urmă cu 25 de ani. Practic am descoperit un alt oraș : delăsarea, murdăria de pe străzi, aspectul deprimant al clădirilor au făcut loc curățeniei, ordinii și fațadelor renovate, creând în general o atmosferă de oraș turistic extrem de plăcut. Și ar fi fost păcat să fie altfel căci Neapole are atât de mult de oferit vizitatorului.

Cea de-a doua zi am planificat-o pentru hoinăreală pe **Via Toledo** .

După micul dejun foarte bogat și variat oferit de hotel într-o sală care mai degrabă aduce cu o sală de bal, am pornit-o iar de-a lungul falezei până în Piazza Plebiscito și de aici am ajuns direct la destinație . Via Toledo e una din cele mai lungi artere comerciale al orașului , majoritatea traseului fiind pietonal. Pe o distanță de doi km. sunt presărate nouă palate, cafenele, pițerii și magazine de îmbrăcăminte, în special pentru bărbați (ce surpriză ...) care prezintă marfa de calitate producție italiană . Din

orele dimineții și până ale serii , strada e un furnicar de lume , localnici și turiști, străini și italieni. Traseul străzii Toledo , de fapt existența ei datează din 1536 când orașul se afla sub stăpânire spaniolă. De pe latura de vest a arterei se despart numeroase străduțe înguste și pitorești, atât de tipice Neapolei , care urcă în pantă și formează în ansamblu **Cartierul Spaniol** . De ce spaniol ? Pentru că la începutul sec. XVI a fost folosit drept cantonament pentru trupele spaniole. Până în urma cu câțiva ani întreaga zonă era considerată periculoasă, criminalitatea și prostituția erau aici la ele acasă. În zilele noastre , ca de altfel în întregul Neapole, totul s-a schimbat în bine. Personal am avut o deosebită plăcere să rătăcesc pe străduțele cartierului , să contemplu imobilele vechi cu 3-4 etaje de la geamul cărora se întind frânghii de uscat rufe până la clădirea din față. Cei drept în perioada actuală se văd mai puține rufe atârinate, fenomenul e sporadic, cred că reminiscentele sunt pentru turiști, să poată totuși gusta ceva din ceea ce odată era unul din specificile orașului. De-a lungul străduțelor sunt presărate mici taverne și restaurante, cafenele și florării.

Latura de est a străzii Toledo, spre sfârșitul ei face legătura cu Centrul Istoric al orașului pe care am hotărât să-l explorăm în ziua următoare.

Ziua a treia a șederii noastre la Neapole am început-o cu vizitarea catedralei- **Domul**. Deoarece am prevăzut că vom avea în această zi multe de văzut și ca să ne cruțăm picioarele, am preferat ca drumul de la hotel la catedrală să-l facem cu taxiul. Exteriorul- fațada Domului cât și interiorul respectă stilul gotic. Construcția a fost completă la începutul sec. XIV pe rămășițele unei vechi biserici bizantine de la începuturile creștinismului. Interiorul catedralei e compus din trei nave, una principală și două laterale, întregul complex formând în fond o cruce. Deși stilul arhitectonic dominant e cel gotic și baroc, se pot distinge și elemente neo-gotice și renaștentiste, mărturii ale modificărilor survenite de-a lungul secolelor.

Am petrecut destul de mult timp admirând grandoarea dar și finețea și eleganța lăcașului. În apropierea catedralei pe cealaltă latură a străzii se deschide una din vestitele străzi ale centrului vechi – Via dei Tribunali. Este de fapt prima parte a unei artere drepte și înguste- Spacca Napoli care la capătul opus al ei face legătura cu Via Toledo. Via dei Tribunali traversează zona veche de la est la vest. Traectoria ei datează încă din perioada greco-romană și măsoară 1.2 km. De-a lungul străzii se află mici restaurante, cafenele și magazine cu produse artisanale locale, dar și palate. Privirea mi s-a oprit la două care-și au fațadele și intrarea chiar la stradă : Palatul Filippo de Angio, cel mai vechi din oraș (sec. XIII) cu patru portice și balcoane și **Palatul Spinelli** cu frumoasa lui curte interioară.

Din Via dei Tribunali se deschide o străduță mai îngustă, Via San Gregorio Armeno vestită pentru micile magazine cu statuete și figurine legate de sărbătoarea Crăciunului. Numele străzii se trage de la o mână de călugări care în sec. VIII e.n. au părăsit Imperiul Bizantin și s-au stabilit în Neapole. Plimbându-ne și admirând exponatele religioase am ajuns la o alta străduță, Via San Biagio dei Librei care de fapt e paralelă cu Via dei Tribunali. Și ea e una din cele mai vechi străzi ale orașului. La origini era sediul gildei librarilor și tipografilor. De-a lungul ei am remarcat și aici magazine și standuri cu mici articole de artă legate de actul Nativității , decorații pentru Crăciun și miniaturi , unele animate , având drept subiect aproape toate meseriile , de la medic și avocat până la frizer și croitor. Via San Biagio dei Librei se sfârșește la un capăt al ei în **Piazza San Domenico Maggiore**.

Aici ochii îți sunt luați imediat de două elemente arhitectonice : biserica San Domenico Maggiore și obeliscul din centrul pieței. Aspectul auster al exteriorului bisericii, în stil gotic, contrastează cu decorația opulentă a interiorului. Am admirat îndelung arhitectura, sculpturile și picturile acestei biserici a cărei construcție a fost finalizată în sec. XIV dar a suferit modificări de-a lungul timpului. Aflată în imediata vecinătate a pieței e Capela Sansevero la a cărei vizite nu am putut renunța. Construcția datează de la începuturile sec. XVII fiind dedicată Fecioarei Maria. A servit ca mausoleu familiei Sansevero. Interiorul e împodobit cu numeroase sculpturi iar plafonul , de fapt o cupolă e o enorma frescă. Ne-am oprit îndelung în fața a trei sculpturi : Isus Voalat (Cristo Velato) , Modestia Pudicizia) și Eliberarea de Păcat (Desingano). Toate sculpturile prezente in capelă sunt opere ale unor sculptori italieni din sec. XVIII .Cuvintele singure nu pot reda sau exprima frumusețea deosebită și desăvârșită a sculpturilor, de fapt a întregii capele. Doar percepția retinei și tălmăcirea crierului sunt în stare să-ți creeze acel sentiment de sublim pe care l-am trăit.

Din Piazza San Domenico Maggiore Via Benedetto Croce ne-a dus direct in Piazza Gesu Nuovo. O dată ajunși privirile ni s-au oprit la obeliscul aflat chiar în centru. Construcția lui finalizată la mijlocul sec. XVIII și având în Vârful lui statuia Fecioarei Maria a fost finanțată de populația orașului. Ca și obeliscul din Piazza San Domenico Maggiore comemorează sfârșitul epidemiei de ciumă. Situată în fața obeliscului se află o clădire care nu poate fi trecută cu vederea , a cărei fațade foarte originale e formată de șiruri de mici piramide din piatra vulcanică.

Este vorba de biserica **Gesu Nuovo** care original a fost un palat din sec. XV transformat de călugării iezuiți în biserică. Fațada atât de originală e reminiscența fostului palat . Un alt reper al pieței este biserica și mănăstirea Santa Chiara care datează din sec. XIV. De un interes deosebit este curtea interioară a mănăstirii unde am admirat complexul de coloane unite între ele de bănci total acoperite de plăci de țiglă pictate manual cu scene maritime și mitologice. In fluența spaniola e foarte simțită. Ieșind din Piazza Gesu Nuovo în continuarea străzii Benedetto Croce am ajuns pe vibranta Via Toledo.

În cea de-a patra și ultimă zi a scurtei noastre vacanțe am hotărât să vizităm ultima zonă a centrului orașului rămasă necercetată. E vorba de Piazza Municipio și clădirile care o formează sau se află în imediata ei vecinătate. Și de data asta am ajuns la destinație trecând prin Piazza Plebiscito. De aici pe strada San Carlo străjuită de o parte de teatru cu același nume și pe cealaltă de Galeria Umberto, am primit în față noastră impunătorul Castel Nuovo construit spre sfârșitul sec. XIII. Cele cinci donjoane care-l înconjoară îi conferă aspectul impozant și în același timp autoritar. Castelul care a folosit și ca palat regal a găzduit de-a lungul secolelor nu numai reprezentanți ai caselor regale franceze și spaniole ci și doi celebri oameni de cultură : poetul Boccaccio și pictorul Giotto.

Piazza Municipio e mărginită de câteva clădiri importante. Palatul San Giacomo în stil neo-clasic începutul sec. XIX) adăpostește azi Primăria orașului. În fața lui se află fântâna lui Neptun la a cărei creație a contribuit printre alți celebrul sculptor Bernini (începutul sec. XVII). Latura de nord a pieței e ocupată de alte două clădiri care merită menționate: Grand Hotel de Londres și Teatrul Mercadante. Clădirea ridicată în 1899 în stil Art Nouveau nu mai funcționează ca hotel ci adăpostește Tribunalul Administrativ al regiunii Campania. Fațada teatrului Mercadante este după părerea mea mai încântătoare privirii decât cea a teatrului San Carlo. Printre conducătorii acestui stabiliment muzical s-a numărat și celebrul compozitor Rossini. Opus Palatului Primăriei, pe malul mării se află o clădire impozantă cu elemente arhitectonice Art Deco. Este vorba de Gara Maritimă – Stazione Marittima. În plus de birourile portuare înglobează săli de conferință și un hotel.

În dimineața celei de-a cincea zi am prăsit frumosul hotel Excelsior îi drum spre aeroport. Dacă ar fi să rezum cele patru zile de mijloc de decembrie petrecute la Neapole, ar trebui în primul rând să declar ca am descoperit un alt oraș decât cel cunoscut superficial în urma cu 25 de ani .Un oraș in care ordinea și curățenia sunt respectate, un oraș cu un farmec aparte care te îmbie să revii și sa rătăcești pe străduțele strimte ale cartierului spaniol si a centrului istoric , un oraș blagoslovit cu lăcașuri istorice, religioase și opere de artă. Un oraș care nu merită să rămână nedescoperit si neapreciat.

Autor - Alfred-Rennert Poplinger